

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9 "
Pe un pătrar de an	4 1/2 "
Un număr	35 bani

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prănumărațiune și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei

Nr 75. Pres. ex. 1921.

IOSIF

din îndurarea lui Dumnezeu Episcopul dreptcredincios al Eparhiei ortodox-române a Caransebeșului.

Tubitului Cler și popor credincios,

Dar, îndurare și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru

Iisus Christos!

„Luminează-te, luminează-te noule Ierusalime, că mărirea Domnului preste tine a strălucit; saltă acum și te bucură Sioane”.

O înfricoșată nelegiuire s'a întâmplat înainte cu 1888 de ani în cetatea Ierusalimului. Ura și răutatea omenească, mândria și pisma fariseilor și cărturarilor iudei a spânzurat pe cruce nevinovăția, dreptatea, blândeța și iubirea personificată în Dumnezeu-Omul, în Mântuitorul nostru Iisus Christos. A spânzurat pe cruce pe Acela, care numai bine a făcut oamenilor, în timpul scurt de trei ani, cât și-a desvoltat activitatea mesianică, luminând și învățând pe oameni să cunoască pe Dumnezeu și să I-se închine Lui. Pe bolnavi i-a tămăduit, pe morți i-a înviat, arătându-și prin minunile făcute puterea dumnezească, pentruca cu atât mai vârtos se atragă pe oameni cătră Sine, să-i scoată din întunerecul religios și moral, și să-i facă adevărați fii ai Luminei, ai Tatălui ceresc. Christos Domnul a fost răstignit pe cruce, sângele Lui nevinovat a curs între batjocurile vrăjmașilor Săi, a fariseilor și cărturarilor, pecetluind astfel prin însuși sângele Său adevărul învățăturilor Sale.

Dară, răutatea omenească n'a isbutit. A treia zi s'a prăbușit de pe mormânt peatra cea grea și Christos Domnul a ieșit din mormânt în mărirea dumnezească. Adevărul și dreptatea a învins. Cu dreptul să zice, că adevărul și dreptatea se poate suprima, înăbuși pe un timp, dară cu putere elementară totuș iasă la lumină.

Mărița Înviere a Domnului o sărbăm acum, și în bucuria acestei sărbări apropiindu-me de voi, iubiiții mei fii sufletești, ca prin gura preoților slujitori întreținându-me cu voi, se-mi espun cugetările mele de cari sum însuflețit, esclami cu cuvintele irmosului: „Luminează-te; luminează-te noule Ierusalime, că mărirea Domnului preste tine a strălucit; saltă acum și te bucură Sioane”.

Ierusalimul! Ierusalimul și-a fost lui-și credincios. El, carele, după cuvintele Domnului din evangelia sfântului apostol Matei, a ucis prorocii și a omorât cu pietri pe cei trimiși la dânsul, nu s'a sfiit, ca prin fariseii și cărturarii săi, să judece la moarte și să răstignească chiar și pe Acela, care prin toată activitatea Sa a dovedit că este Mesta cel promis, este fiul lui Dumnezeu. Ierusalimul a judecat și a văzut săvârșindu-se cea mai mare

crimă și nelegiuire, la săvârșirea căreia soarele s'a întunecat, pământul s'a cutremurat și catapetezma bisericii s'a despicat. Acest Ierusalim nu a ascultat îndemnul lui Dumnezeu prin Ieremia prorocul, carele zice: „*Indreptează-te Ierusalime, până ce nu se întoarce dela tine inima mea, și nu te fac pământ pustiu*“.) Pedepsa l-a ajuns pentru nedreptățile săvârșite; a fost pustit. Acest Ierusalim avea tot dreptul să se cutremure, și s'a și cutremurat văzând că Iisus cel răstignit și îngropat a înviat.

Dacă acest Ierusalim avea tot dreptul să se cutremure la vederea măririi Domnului, nu așa *noul Ierusalim*, care este biserica noastră creștină, Sionul cel adevărat. Muntele Sionului a văzut pe Domnul, a văzut tragedia săvârșită. În Sionul nostru înse pe trece Domnul până la sfârșitul veacurilor. Mărirea Domnului preste acest nou Ierusalim preste acest Sion a strălucit, și deci, să se lumineze, se salte și să se bucure biserica noastră, credincioșii noștri la serbarea Învierii Domnului, precum au săltat de bucurie sfinții Apostoli și mica ceată a învățăceilor Domnului, când au aflat și s'au încredințat despre învierea învățătorului lor, a Mântuitorului nostru Iisus Christos.

Iubiții mei! Se ne luminăm cu învățăturile sfintei noastre biserici. Nu este învățătură mai sublimă, mai înaltă ca învățătura Mântuitorului nostru, răspândită apoi de sfinții Apostoli și învățăcei ai Domnului în toate părțile pământului. Învățătură care să păstrează acum în sfânta noastră biserică și se predică de ea. Despre această învățătură, zice s. Apostol Pavel: „*Vă spun fraților, că evanghelia care s'a predicat de mine, nu este după om, căci n'am primit-o nici n'am învățat-o dela om, ci prin descoperirea lui Christos*“.) Această învățătură este atât de absolută, atât de adevărată, încât pe cel care ar învăța altcum i-l supune blăstămului, căci zice s. Apostol Pavel: „*Chiar noi, sau înger din ceriu de vă va predica altă evanghelie, se fie anatemă*“.)

Și este și adevărat. Mântuitorul Iisus Christos a venit în lume, a început activitatea Sa învățătoare punând în uimire pe toți fariseii și cărturarii iudeilor rușinându-i până la extrem, întărindu-și învățăturile și misiunea sa dumnezească, dovedind cu minunile ce le îndeplinea în fața mulțimei, că este Mesia cel promis, că este Fiul lui Dumnezeu, și în cele din urmă, învățăturile Sale le-a întărit, le-a pecetluit cu moartea pe cruce.

Dar, iubiții mei, toate aceste minuni și însăși moartea, n'ar fi putut să aibă acea putere covârșitoare, carea să le imprime, să le dea caracterul de învățături absolute, de învățături provenite dela Fiul lui Dumnezeu, mai mult, care să imprime însuș sublimului învățătoriu caracterul dumnezeesc, și să dovedească în faptă, în mod pipăibil că este Fiul lui Dumnezeu, că este Dumnezeu-Omul, Dumnezeu întrupat, dacă n'ar fi urmat Învierea. Aceasta rezultă și din cuvintele sfântului Apostol Pavel, care zice către Corinteni: „*Dacă n'a înviat Christos, deșartă e predicarea noastră, și credința noastră e deșartă*“.) Înviind Mântuitorul din morți a arătat că e învingătoriu morții, că e Dumnezeu. Deci învățăturile, pe cari Mântuitorul le-a pecetluit cu moarte pe cruce, sunt învățăturile lui Dumnezeu, și credința noastră nu e deșartă.

Astfel fiind, să dăm mulțămită lui Dumnezeu că suntem membrii sfintei noastre biserici dreptcredincioase, a noului Ierusalim, asupra căruia a strălucit mărirea Domnului; să încunjurăm sfintele noastre altare și cu evlavie să ascultăm sfintele slujbe dumnezești întipărimdu-ne adânc în mintea și inima noastră dumnezeieștile învățături, ce ni-se predau.

Convinși de adevărul credinței noastre, iubiții mei, să închideți urechile voastre dinaintea glasurilor ademenitoare, ca să nu între în inima și sufletul vostru falsele învățături ale acelorora, cari astăzi sub felurite numiri de secte religioase caută se clatine credința celor mai slăbi, și să vâneze spre perire sufletele lor.

Aducețivă aminte, iubiții mei, în ce chip ademenitoriu a încercat să amăgească și a și amăgit șerpele pe protopărinții noștri în raiu, ca să calce porunca lui Dumnezeu; cum a ponegriț satana în chipul șerpelui pe însuși Dumnezeu, ca să clatine credința lor și să-i aducă la perzare. Deci, nu este mirare, dacă acel șerpe dela început — succedându-i să amăgească pe protopărinți — s'a străduit în toate timpurile, ca să producă desbinare în biserica lui Christos. Nu e mirare deci, dacă și astăzi să află predicatori de noi învățături, de secte religioase, căutând sub mantaua evlaviei și a pietății să pătrundă în mijlocul credincioșilor noștri spre a-i amăgi ponegrind biserica noastră, învățăturile ei, tainele ei și pe păstorii ei. Și, dacă vom privi la acești noi propagatori, aproape la toți vom observa o caracteristică de mândrie, de despectare și desconsiderare a celor de convingerea dreptei

credințe. Susțin de sine a fi drepti, plăcuți lui Dumnezeu, învrednicindu-se — după cum zic ei — de inspirația spontană a Duhului Sfânt. Iată deci, și aici dăm de mândrie, păcatul dela început, care a cauzat căderea protopărinților noștri; dar aici îl vedem și în haina mincinoasă a evlaviei.

Feriți-vă deci, iubiților, de acești propagatori de secte noi, cari se apropie cu cuvinte ademenitoare, cu buze de miere, în care însă este venin aducătoriu de moarte sufletească.

*

În șirul celor spuse până acuma, strălucita sărbătoare a Învierii Domnului mă îndeamnă să văd astăzi și un alt Ierusalim și Sion, și acesta este, înaintea ochilor mei, Poporul nostru românesc, fost sub stăpânire străină. Deosebirea este, că acest Ierusalim n'a omorât și n'a ucis pe proroci, ci din contră, însuși a pătimit din partea impilătorilor lui, a fost subjugat, desconsiderat, ferecat, batjocurit, martirisat; i-se pregătea mormântul pentru de a fi apoi întărit cu peceți.

Dară și aici dreptatea a putut fi sugrumată, suprimată, nu însă învinsă. A sunat ceasul, cornul desrobitoriu al armatelor române sub comanda Majestății Sale Regelui Ferdinand I al României, și s'a prăbușit peatra apăsătoare. Mărirea Domnului a strălucit preste poporul românesc și el a înviat, s'a rădăcat la o nouă viață românească și de Stat.

În urma strălucirii acestei măririi dumnezeiești mă aflu în fericita pozițiune, ca să vă vestesc iubiților solia Majestății Sale Regelui nostru Ferdinand I. Majestatea Sa, când am primit investitura, m'a însărcinat prea grațios, ca să vă aduc voauă *binecredințioșilor și iubiților Sei bănățeni călduroasele și părinteștile Sale mângăeri, sperând Majestatea Sa că în curând vă va cerceta împreună cu Majestatea Sa Regina și augusta Sa Familie*. Împlinesc această preainaltă și preagrațioasă însărcinare cu omagială supunere. Cuvintele preagrațioase de mângăere ale Majestății Sale vă va înălța sufletele și vă va umplea inimile de bucurie fericitoare. Deci, iată cu adevărat, că și poporului românesc îi sună acum cuvintele irmosului: „*Luminează-te, luminează-te noue Ierusalime, că mărtea Domnului peste tine a strălucit; saltă acum și te bucură Sioane*”.

Dară, iubiților, trebuie să știm, că precum în cele ale credinții noastre, așa și în cele naționale ale noastre, vrăjmașul nu doarme. Se strecoară în rândurile noastre, care mai pe ascuns, cu șfială, care mai temerar, cu îndrăzneală, căutând să dărime Sionul nostru românesc, se slăbească corpul nostru național, cu cuvinte ademenitoare, cu promisiuni fericitoare, umanitare, numai ca să slăbească tăria noastră, convingerea noastră religioasă și națională. Și dacă vom privi mai deaproape, și aici vom afla, că la mijloc sunt interesele lor proprii personale; nu binele poporului nostru românesc le zace la inimă, căci, unde erau acești fericitori în zilele noastre de apăsare, de restriște?

Se nu plecăm deci, urechia noastră la cuvintele lingușitoare și amăgitoare ale acestora, cari voiesc să producă dășbinare în șirurile poporului nostru românesc treaz și înțeleg, și să restorne ordinea morală, socială și de stat.

Avem trebuință de înaintare de progres, dară cu timbrul nostru românesc. Dacă vrem să trăim ca români, să înaintăm, să ne întărim, nu trebuie să deschidem largi porțile înaintea curenților străine, ci dând mână cu mână, punând umăr la umăr, să lucrăm pentru întărirea bisericei noastre, a simțului nostru religios și național, să rădăcăm cultura noastră națională asigurându-ne și prosperitatea materială. Căci numai astfel vom fi un popor respectat, vrednic de potopul de sânge ce s'a adus pe altariul neamului nostru, și vom forma un popor, o Românie, o patrie tare și respectabilă.

În Sionul nostru național să se sălășluiască și să domnească în veci duhul înțelepciunii și al înțelegerii, al păcii și al iubirii frățești spre preamărirea lui Dumnezeu și gloria neamului nostru românesc.

Acestea sunt, iubiților, cuvintele mele, cu cari am dorit să vă cercetez astăzi la marea sărbătoare a Învierii Domnului, pe lângă cari vă doresc din toată inima, că Darul Domnului nostru Iisus Christos să fie cu voi cu toți! Amin!

Al vostru tuturor

Caransebeș la sărbătorile Învierii Domnului, 1921.

Cu dragoste părintească

Dr. Iosif Tr. Badescu

Episcop.

CONGRESUL BIBLIC

al preoțimii ortodoxe române din Ardeal.

(Continuare)

Luând cuvântul dl *Dr. M. Ienciu* și mulțumind în numele dlui ministru Goga pentru primirea făcută, salută în numele dlui ministru Congresul rostind următoarele:

Înalt Preasfințite Părinte!

Domnule Președinte!

Onorat Congres!

Biserica și în deosebi cea conducătoare a ierarhiei, este — după cuvintele pline de înțelepciune din Cartea *Cărților* — sarea pământului, ea este regeneratoarea morală a omenimei. Această misiune divină și-o îndeplinește ea în activitatea sa învățătoarească și pastorală prin formarea caracterului religios-moral al credincioșilor și prin propagarea armoniei sociale, bazată pe dreptate și pe iubirea universală a dreaproapelui. În acest Sion al dreptății sociale și al iubirii creștinești nu mai rămâne loc pentru ura de clasă izvorită dintr'un materialism îngust și exclusivist, care tinde să distrugă tot ce nu-i aparține.

În greaua misiune de refacere morală a clerului și a poporului biserica va izbuti numai atunci, dacă își va concentra toate energiile asupra problemelor curat religioase, lăsând deocamdată la o parte toată grija cea lumească. Și acest rezultat se va putea asigura cu atât mai ușor azi, când problema conservării naționale a neamului nostru nu-i va mai angaja forțele proprii în aceeași măsură ca în trecut. Biserica din Ardeal va avea deci să-și întărească arsenalul științei teologice completând organizația seminariilor teologice, organizând învățământul religios și educația religioasă afară de școală, ca astfel să poată duce la bun sfârșit lupta, lupta de idei, la care o angajează diferitele curente religioase și sociale ale timpului, având a reinvia frumoasele tradiții culturale ale trecutului său, creiând din fiecare loc de închinare și contemplare religioasă în același timp și cultură.

Domnul ministru al cultelor a dat și în anul trecut și a prevăzut și în bugetul anului curent ajutoare însemnate pe sava bisericii ortodoxe pentru înființarea de tipografii, compactorii, ateliere de odăjdii și înființarea de biblioteci populare de conținut religios și național, știind că numai o biserică cu adevărat liberă poate să-și împlinească înalta sa misiune morală culturală și socială. Respectând pe deplin libertățile tuturor cultelor era logic ca față de biserica sa națională statul român să aibă toată considerația, acordându-i tot sprijinul, năzuindu-se ca întâi autonomia bisericească să prindă rădăcini adânci în tot cuprinsul României mari.

Ministerul cultelor având în vedere vitregitatea timpurilor trecute, care a împedat biserica ortodoxă să dea preoților săi aceeași calificățiune pe care au dat-o celorlalte confesiuni, s'a hotărât a da tuturor preoților de azi salar egal cu al licențiatilor în teologie din vechiul regat, exprimându-și convingerea, că forța vitală a bisericii ortodoxe, care a rezistat cu eroism martiric tuturor tendințelor de distrugere din trecut se va afirma cu demnitate și pe viitor colaborând cu statul la resolvirea tuturor problemelor bisericești mărind astfel prestigiul moral al statului nostru în toată lumea. —

Arhimandritul *N. Ivan*:

Înalt P. S. Sa Părintele Mitropolit — în cuvintele ce a binevoit a adresa congresului — a accentuat că un

popor trăește numai până ce are credința, și eu im permit să adaug că se stinge în momentul ce și-a pierdut credința, moravurile cele bune și virtuțile creștinești.

Noi, tagma preoțească, ar trebui să fim cu sufletul curat ca apa cristalină a izvoarelor de munte, curată și fără microbii difteriei și ai tifosului, cari repun atâtea vieți. Să ne ferim deci de afluenții cari murdăresc sufletul, și mai ales să căutăm ca să piară dintre noi pisma, despre care spunea bardul Murășanu: „Pe voi vă nimiciră a pismei răutate”.

Nu este, dlor, între noi destul spirit de colegialitate, nu este nici *chiar destulă* disciplină, ne invidiem, dar nu ne apărăm unii pe alții, cum fac alte tagme cari vor fi având și ele greșelele lor, dar își impun toate rezervele la aprecierea colegilor.

Greșim când nu voim să apreciem cu bunăvoință munca colegilor noștri, și de aci vine o multime de daune în paguba tagmei noastre.

Reprezint aici preoțimea din colțul cel mai expus al Ardealului, care, durere, chiar pentru că a fost mai departe de razele binefăcătoare ale soarelui dela centrul nostru bisericesc, ar fi avut cea mai mare lipsă să fie aici în număr mai mare. Nu e vina lor că nu sunt aici, sunt greutățile, pe cari nu le vor fi putut învinge.

Salut congresul, și doresc ca începutul bun făcut acum doi ani, să dea roade imbelșugate pentru preoții noștri, acești muncitori nerăspătiți în ogorul culturii noastre naționale și bisericești. —

Dl *I. Lupaș* luând cuvântul aduce salutul universității române din Cluj. Spune că în ordinea cronologică a înființării învățământului superior, în toate țările, facultatea teologică a precedat toate celelalte facultăți. Asemenea s'a întâmplat și la Cluj, unde i-s'a dat în privința aceasta primul ajutor din partea prof. de filozofie. În programul rostit cu ocazia preluării și deschiderii universității din Cluj la 3 Nov. 1919 s'a accentuat lămurit, că universitatea nu poate avea numai rolul din trecut de-a pregăti tehnicieni ai științei, ci are și o misiune religioasă (apl.) pentru neamul nostru din Transilvania. În acest înțeles s'au făcut primele încercări, ca să fim feriți de pericolul din trecut, când s'a întâmplat, ca dela universitățile străine să se întoarcă tinerii cu multă carte, dar cu otrava în suflet față de biserica noastră. Aminteste de organizarea în stil mare a studenților din apus într'o societate creștinească, cuprinzând cam 18000 studenți, și e regretabil că la un congres al acestora, unde au luat parte reprezentanții alor 40 națiuni, România nu și-a avut trimisul său. Studențimea s'a convins despre existența unui astfel de curent în străinătate, chiar dela un reprezentant al lui din Cambridge, care a venit anume să se convingă. Dacă există și aici un astfel de curent și după spusele sale, se întoarce pe deplin mulțumit de cece a auzit și a văzut aici la noi. Nădăjduim, că vrednica noastră preoțime, înțelegătorii noștri intelectuali, se vor angaja la o muncă comună, ca să se dovedească nu numai cece au spus Apostolii că „credința fără fapte moartă este”, ci și că știința fără credință moartă este. (Aplause).

Dl *Andrei Bărseanu* salută, în numele *Asociațiunii*, congresul, zicând: Mi-am dat bine seama de legătura strânsă dintre biserică și școală, care a fost și va trebui să fie. Școala s'a numit cu drept cuvânt „flica bisericii” și așa e, căci școala a crescut sub aripile bisericii. Imprejurările politice s'au schimbat, dar legătura strânsă dintre biserică și școală, trebuie să rămână. (Apl.) Școala, dacă ar căuta să se rupă de biserică, ar fi o „flică” nerecunoscătoare.

Încercările de desbinare sânt un produs al timpurilor noastre revoluționare, contra căruia trebuie să luptăm.

Școala e școala celor mici, iar biserica a celor mari, deci cu atât mai mult trebuie restabilite legăturile de armonie dintre ele.

Vin ca reprezentat al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, și în această calitate n'am venit între străini, ci între frați, între membrii aceleiași societăți. Intemeietorii ei au fost capi de-ai bisericii. Cei mai de frunte agenți ai ei au fost vrednicii noștri preoți.

Răsboiul a adus cu sine o schimbare a mentalității omeniești, a adus curente și bune și rele; dar, în mijlocul acestei mări turburate, stânca de granit trebuie să fie biserica. Numai ea poate da o direcție nouă, sănătoasă, societății bolnave a omenirii (Apl.).

Dacă Dumnezeu ne-a învrednicit să vedem, din atâtea dărâmături și ruine, ridicându-se falnică clădire, statul român întregit, de asupra acestei clădiri trebuie să fie crucea creștină. Numai aceasta e asigurarea în viitor a statului nostru și numai ea poate restabili buna-înțelegere între frați.

Fii întemeietorii, susținătorii, conducătorii acestei legături, care să cimenteze pentru totdeauna statul nostru românesc. Fii vestitorii credinței într'un timp de mari îndoieli. Fii propagatorii dragostei de frate într'un timp de ură de partid. Fii susținătorii bunei rândueli în timp de anarhie și veți avea pentru totdeauna recunoștința neamului românesc întreg. (Apl.).

Dl Vasile Goldiș a rostit următoarele: Am venit condus de trei mari puteri sufletești: credința, grațitudinea și nădejdea. Totdeauna mă apropie și mă duc în biserică sincera mea credință. Mă apropie de Dzeu și a doua mare virtute sufletească, grațitudinea. Totdeauna am fost adânc pătruns de aceea, că existența neamului nostru până azi, este a se mulțami bisericii noastre strămoșești. Ea ne-a născut, ea ne-a crescut, și tot ea ne va și ferici. Dar nu mă leagă de biserică numai trecutul, credința și grațitudinea, ci și nădejdea; căci nu cred că biserica să-și fi terminat chemarea națională; dimpotrivă, sânt convins, că acum începe adevărata ei chemare.

Omenirea e un copil, căci ea poartă indiciile copilului, crește și se desvoaltă; dar omul dela o vreme stagnează, pe când omenirea e vecinic copil, care mereu se desvoaltă și tot nu-și ajunge apogeul. Carul care duce înainte această omenire, e condus de un vizitiu, adevărat știința, cum a spus-o antevorbitorul meu, dl I. Lupaș, numai în altă formă. Ea conduce omenirea pe calea progresului, dar vizitiul acesta nu cunoaște bine drumurile, și duce adesea carul prin șanțuri. Inșă firea, puterea care a năcut toate în această lume, se îngrijește ca pe lângă acest vizitiu să fie și o călăuză înțeleaptă, care vede toate, știe, cunoaște începutul fără început al acestui drum. Călăuza aceasta e credința (Apl.) Câtă vreme călăuza va fi credința, carul va merge bine. (Apl.)

Nu pot să admit că înțeleg fericirea neamului nostru aceia, cari ar voi să despartă școala de biserică, ca în viața statului nostru biserica să fie considerată ca ceva particular. Noi vom să se confunde națiunea cu biserica. Vrem să fim una cu națiunea română, noi biserica română. Atunci însă noi care am crescut la sinul bisericii, nu putem admite, ca aceia cari nu cunosc biserica așa bine ca noi, să o deslipească de noi. (Apl.) Dacă e vorba să ne unim cu toții, nu

înțelegem să ne unim coborându-ne, ci să ne unim ridicându-ne pe noi. (Prelungi ovații).

Eu, onorat congres, vin aici adus de dragoste și sânt convins, că aceste concepții ale mele se întăresc, când Vă văd pe Dvoastre. (Apl.)

La propunerea dlui Dr. Ciuhanțu se expediază din partea congresului următoarele telegrame:

Maiestății Sale

REGELUI FERDINAND

București.

Preoțimea ortodoxă-română din mitropolia Transilvaniei, întrunită pentru a doua oară în congres la Sibiu exprimă omagială supunere Maiestății Voastre, gloriosului Desrobitor și întregitor al neamului nostru, în străvechile hotare ale moștenirii noastre traco-romane; roagă prea respectuos pe Maiestatea Voastră, să binevoiască a întinde aripi ocrotirii părințești asupra bisericii ortodoxe române, care a fost și va rămânea deapaururi cel mai puternic stâlp de întărire al statului nostru național român.

Să trăiți Maiestate; să trăiască Maiestatea Sa Regina și întreagă augusta Dinastie română.

Inalt Prea Sfințitului

MITROPOLIT PRIMAT MIRON

București.

Preoțimea ortodoxă-română din mitropolia Transilvană, întrunindu-se în al doilea congres al său, se simte mândră de a fi dat în persoana I. P. Sf. Voastre în România-întregită, pe cel dintâi mitropolit pe tronul mitropolitan al Ungro-Vlahiei, care ni-a strălucit și ne a povățuit și pe noi cei de dincoaci de Carpați.

În semnul sfânt al unității bisericești de odinioară frântă de răutatea vremilor și a dușmanilor și în nădejdea închegării aceleiași legături de unitate, pe care au de o restabili, vremea și chibzuințe serioase, Vă salutăm cu fiască supunere și Vă urăm dela Dumnezeu viață îndelungată și răvnă sfântă pentru zidirea trăinică a Casei lui Dumnezeu în mijlocul Neamului Românesc.

Dlul OCTAVIAN GOGA

ministru de culte

București.

Preoțimea ortodoxă română din Transilvania, întrunită la Sibiu în al II lea congres al său, trimite respectuoasă salutări dlui ministru de culte, fiului de preot născut în Rășinari, lângă mormântul marelui legiuitor Andrei Șăguna, și exprimă convingerea, că cel ce cunoaște și prețuiește atât de mult opera legislativă a nemuritorului Andrei, va găsi mijloacele potrivite numai spre a salva, ci și spre a spori această neprețuită moștenire constituțională bisericească. Totodată roagă pe dl ministru, să nu lipsească de bună voioarea sa sollicitudine pe apostolii luminători și îndrumători ai neamului românesc de pretutindeni.

Primiți de ministru, asigurarea neclintitului devotament, și Vă dorim dela Dzeu tăria și vremea pentru a înfăptui acel program de activitate ce ni l-ați anunțat prin delegatul Dvoastră de a statornici temelii religioase și ortodoxe ale statului român și de a lărgi și consolida libertatea autonomă și existența materială a bisericii române pe întinderea întregii Românie de azi.

Masa comună.

La ora 13 toți membrii congresului având în mijlocul lor ca oaspeți pe I. P. S. S. mitropolitul Nicolae, Vas. Goldiș, Branîște etc., au luat masa comună în Restaurantul „Carpații” unde s'au servit mâncări de post.

I. P. S. Sa Mitropolitul a rostit un frumos toast în sănătatea M. Sale Regelui Ferdinand I. prin ajutorul căruia ni s'a dat posibilitatea de a ne lipsi la patria mamă și a răsufli și a trăi liberi pe pământul nostru strămoșesc (ovații la adresa M. Sale).

Părintele protopop Saftu a vorbit pentru I. P. S. Sa mitropolitul dorindu-i dela Dzeu zile îndelungate, ca toate speranțele ce se leagă de înalta Sa persoană să se realizeze. (Indelungate ovații la adresa I. P. S. Sale).

Asesorul Dr. Ciuhandu din Arad ridică păharul pentru guvernul Țării și în special pentru dl ministru al cultelor O. Goga și reprezentantul său la congres Dr. M. Ienciu. (Ovații la adresa dlor Goga și Ienciu).

Dl profesor Dr. Lupăș ridică păharul său în sănătatea predicatorului protopop Teculescu, care prin vorbirea sa din catedrală a știut așa de bine să fixeze rolul și misiunea preotului de astăzi. (Să trăiască).

Dl profesor Dr. A. Crăciunescu vorbește în sănătatea frunțașilor mireni aflători de față V. Goldiș și V. Branîște. Răspunde dl Branîște vorbind pentru cler.

După această masă s'a terminat I-a ședință, și la ora 3 după amiază s'a început ședința a II-a. (Tel. Rom.)

(Urmează)

Pentru întregitatea județului Caraș-Severin.

Publicăm cu plăcere în coloanele organului nostru raportul corespondentului nostru din Mehădia despre frumoasa adunare populară ținută la 2 Aprilie n. a. c. și moțiunea votată cu acei prilej în contra desmembrării falnicului și vechiului județ Caraș-Severin.

Onorată Redacțiune!

La 2 Aprilie a. c. s'a ținut la Mehădia o adunare populară de protestare contra părerii de a se desmembra vechiul nostru județ și de a se atașa unele plase la alte județe învecinate.

Toate comunele plasei Orșova au fost reprezentate, încât numărul participanților s'a urcat la peste 2000 de oameni. Ca președinte al adunării a fost proclamat P. O. D. Ioan Pepa protopop, care în cuvinte scurte și cuprinzătoare a arătat desavantajul locuitorilor în toate privințele în urma proiectatei desmembrări. Au mai vorbit plugarii Lalescu din Mehădia și Grecu din Iablanța iar adunarea a primit moțiunea de mai jos, care s'a înaintat:

1. Președintelui de Consiliu,
2. Ministrului de Interne,
3. P. S. Sale Dlui episcop Dr. Iosif Tr. Badecu,
4. Deputatului Traian Lalescu și
5. Dlui Prefect al județului Caraș-Severin.

Textul moțiunii:

Noi locuitorii comunelor plășii Orșova neplăcut atinși de știrea, că după proiectul despre noua arondare a județului Caraș-Severin și alipite județului Mehedinți întrunindu-ne azi Sâmbătă la 2 Aprilie 1921 în târgul Mehădia în adunare populară, am votat unanim următoarea

MOTIUNE:

1. Având în vedere că noi locuitorii comunelor vizate suntem conproprietarii unei mari averi comune administrată — sub controlul reprezentanților tuturor comunelor conproprietare — de un comitet central cu sediul în Caransebeș, capitala fostului județ Severin, și că, detașându-ne de câtră celelalte comune ale fostului conținiu militar cu anevoie ni-se va putea fixa în mod just și echitabil lotul de păduri ce ni-se cuvine din întregul complex al pădurilor ce formează averea comună, prin ce —abstrăgând, de dificultățile administrării acestui lot aparte — ne vedem primejduite cele mai vitale interese;

2. având în vedere că inglobarea noastră într'o nouă administrație județeană civilă politică ar putea atrage după sine și încorporarea noastră într'o nouă eparhie și ocărnuire bisericească și, că această ocărnuire bisericească ni-ar putea orându în parohiile noastre preoți cu al căror servicii și mai ales mod de cântare noi locuitorii acestor comune nu ne-am putea împacă și obicinui de azi pe mâne;

3. având în vedere că noi, locuitorii comunelor vizate ca și toți confrații noștri din întreg cuprinsul Banatului și din întreagă România n'am renunțat și nu vom renunța la întregitatea acestei provincie a României și, că în afirmarea drepturilor și afirmațiilor noastre asupra părții Banatului înstrăinată de vecinii noștri Sârbii cel mai ponderos argument a fost și trebuie să rămâie momentul istoric, după care Bănatul din timpul străvechiu a format — din punct de vedere geografic, etnic, economic, industrial și cultural — un întreg indivizibil și, că, deci prin intenționata scormonire a granițelor atât de firesc de limitate ale Bănatului — deși în cadrul aceluiaș stat — înainte de realizarea aspirațiilor noastre asupra Banatului înstrăinat înșine ne-am lipsi de unul din cele mai plauzibile argumente față de vecinii noștri;

4. având — în fine — în vedere că prin contemplata alipire a comunelor plășii Orșova la județul Mehedinți sediul plășii noastre: orașelul Orșova cu un trecut industrial și comercial vechiu, cu o situație geografică din cele mai norocoase, cu un port dunărean admirabil, în loc de a se avânta — în cadrele patriei întregite — la o nouă și înfloritoare viață economică culturală, industrială și comercială, precum nădăduim, va fi degradat la rangul de simplu sat, absorbindu-se cu desăvârșire de învecinata capitală a noului județ căruia ar aparține, toate aceste considerațiuni ne determină a vă ruga să interveniți cu toată autoritatea ca, cu privire la comunile plășii Orșova, să se mențină și pe mai departe status quo ante și întrucât administrarea județului nostru Caraș-Severin din cauza actualii lui estinderi prea vaste ar fi nevoioasă și dificilă, să se despartă în două, restaurându-se vechiul județ Severin cu sediul în opidul Caransebeș.

Mehădia, din adunarea populară, ținută la 2 Aprilie 1921.

GEORGHE TATUCU m. p. IOAN PEPA m. p. MIHAIL COSTESCU m. p.

O DECLARAȚIUNE.

Unul dintre cei mai vrednici vechi dascăli confesionali ne trimite spre publicare următoarele rânduri:

Prea Stimate Domnule Redactor!

Ca să nu figurez ca candidat de deputat sinodal după cum a publicat foaia „Banatul Românesc”, Vă rog respectuos a publica în Nr. proxim al „Foaietei Diecezane” alăturata

Declarațiune.

După ce numai în timpul din urmă am aflat, că între candidații de deputați pentru sinodul eparhial al Caransebeșului, am figurat și eu în foaia „Bănatul Românesc”, țin să declar, că aceasta s'a făcut fără știrea, învoirea și consensul meu; prin urmare nu corespunde adevărului. Adevărat este numai, că președintele secției învățătorilor din județul nostru Caraș-Severin, domnul George Lipovan, învățător în Orăvița, cu datul 25 Martie a. c. mi-a scris, că mă numără între învățătorii penzionari, pe cari i-a îndemnat să candideze de deputați pentru sinodul eparhial îndemnându-mă și pe mine să-mi țin și pe mai departe cercul vechiu al Buziașului. La aceasta, cu întoarcerea poștei, m'am ținut dator să-i răspund, că simțindu-mă tot bolnăvicios, nu mai reflectez la mandatul de până aci, din care cauză nu am putut satisface nici misiunii de comisar konzistorial de a conduce actul de scrutină pentru alegerea de deputat congresual al Buziașului și cel al sinodului eparhial din cercul Jebelului. Deci dară n'am reflectat și nu m'am adresat nimărui, ca să mă aleagă și cu atât mai virtos, cu cât cercul Buziaș își are în sânul său vrednicii barbați, cari pot cu demnitate să reprezinte cercul la sinod.

Țin să mai adaog, că prin legăturile mele din trecut, de pe timpul, când eram învățător în funcțiune și comisar școlar konzistorial pentru conferințele învățătoarești și examenele finale dela scoalele noastre din tractul protopresbiteral al Buziașului, am devenit ales deputat sinodal în cercul electoral Buziaș și anume dela anul 1876 începând și fără întrerumperi, până la finea anului trecut 1920, adică 44 ani, luând parte la toate sinoadele ordinare, precum și la cele extraordinare electorale, la alegerile de episcopi de câte ori a devenit vacant scaunul episcopesc în întretimp și împlinindu-mi datorința ca atare, alătura de adevărații fruntași conducători ai bisericii, din cler și mireni, și nici când ca om de partid, ci ca unul cu conștiință curată și liniștită.

Pentru încrederea, cu carea m'a distins cercul Buziaș în decurs de atâția ani alegându-mă ca deputat la sinodul eparhial și la cel protopresbiteral, îmi țin de plăcută datorința ca să esprim profunzda mea mulțămire publică, care o datorez și acum, când nu mai sunt ales, și anume atât factorilor din cler, cât și colegilor învățători și poporului alegător.

Bocșa-montană în 7/20 Aprilie 1921.

Ioan Marcu
învățător în penziune,
fost deputat sinodal

Ș T I R I

Tuturor colaboratorilor și cetitorilor noștri li trimitem de s. sărbători veselul nostru iubitor: „HRISTOS A ÎNVIAT“! Sânta înviere a lui Hristos să aducă tuturor creștinilor noștri adevărata primenire și ÎNVIERE a sufletului. Acest praznic dumnezeesc să curețe inima și cugetul de ce este rău și să înflorească ce este bine. „Doamne al Puterilor, fii cu noi“ și ne dăruiește tuturor creștinilor zile de primăvară în care să trăim o viață pământească plină de mirosul dulce al faptelor bune și al iubirii unuia de altul. „HRISTOS A ÎNVIAT“!

Deces. În cursul acestei luni a murit și a fost îngropat în Logoj, venerabilul octogenar *Titus Hațeg*. Cu adormitul în Domnul, care decenii de-a rândul a fost membru valoros al tuturor corporațiilor noastre bisericești, dispăre un fruntaș din viața noastră bisericească și culturală de altădată. Odihnească în pace!

Constituanta bisericii ortodoxe din deosebitele ținuturi va fi convocată după s. sărbători ale Paștilor, când se va căuta să se dea o formă definitivă proiectului, depunându-se apoi îndată în parlament pentru a se legifera.

O zi de pioasă amintire în Zgribești. Cu bucurie aduc la cunoștința onoratei redacțiuni, că Duminică în 4/17 Aprilie a. c. s'au împărțit cu taina s. Mir peste 80 de ruteni în biserica noastră ortodoxă de de aici. Acești ruteni sunt din colonia Zgribești și acum au trecut dela religiunea gr. catolică la religiunea noastră dreptmăritoare. Din acest prilej mulțămim din suflet preotului nostru Romul Șandru și împreună slujitorilor preotului Marian Gróza din Sălbăgel și cuviosului părinte Macarie Gușcă, ieromonah la s. biserică dela Izvor, cari cu o solemnitate deosebită au săvârșit s. liturgie și împărțirea cu s. Mir. Cuviosul părinte Macarie prin predica sa frumoasă a stors lacrimi, spunându-ne intraltele cuvintele Mântuitorului: Nimenea nu vine la mine, de nu-l va trage pe el Tațal“. Mulțumită se cuvine și bătrânului dar zelosului nostru învățător Iulius Ioanoviciu, care cu corul instruat de dânsul a înfrumșetăt slujba dumnezească. Bunul Dumnezeu să ne dăruiască cât mai multe sărbători de acestea și să ne țină întru mulți ani conducătorii noștri. Zgribești la 6/19 Aprilie 1921. Cu deosebit respect: *Trandafir Albai*, epitrop.

Cronica culturală și literară.

Și prin al 6-lea număr din Martie a. c., revista *Lamura* din București, se face cea mai aleasă prietină sufletească a cărturarilor noștri dela țară, pentru cari, în primul rând, e scrisă. Nume bine cunoscute ca I. Chiru-Nanov, V. Voiculescu, Leca Morariu, care vorbește așa de duios despre blocul de piatră ce a mai rămas din războiul amușit, de pe urma mândrei citorii a lui Ștefan, biserica din Bădeuții Bucovinei, — I. Mihălcescu, I. G. Bratu ș. a., ilustrează și de astădată paginile ei. Numărul 7 de April al *Lamurei* va apare împărțit în două: o parte strict pedagogică și o parte de cultură generală. Partea pedagogică vă cuprinde articole de pedagogie generală și didactică specială, informații și notițe pedagogice, recenzii și bibliografie. Partea de cultură generală va cuprinde literatură, știință popularizată, articole de îndrumare culturală, cronică economică, socială și politică. La 1 Septembrie va apare și *Lamura copiilor*. Prețul pe an 50 Lei. București, Calea Dorobanților, 32.

Biblioteca cercului social-creștin „Solidaritatea“ tipărește în Nr. 2 o cărtică al cărei cuprins îl dă o justificată combatere a pretențiilor papale depuse în

pretinsul proiect de concordat ce l-ar încheia Roma cu Statul nostru, cărei i-se adaugă strălucita cuvântare a primatului țării, *mitropolitul Dr. Miron Cristea*, ținută în chestia concordatului la 6/19 Februarie 1921 în Senat.

Apare și în broșură, articolul *Sfintele noastre mănăstiri în trecut și astăzi*, tipărit întâi adată în Noua Revistă Bisericească din București, de arhimandritul mitrofor Dionisie Simionescu, starețul s. mănăstiri Sinaia. Autorul arătând importanța de factori de cultură bisericească și literară a mănăstirilor noastre în trecut (manuscrisele, primele cărți tipărite, școlile teol. pentru educația clerului, cântarea și muzica bis. etc. sunt roadele călugărilor din mănăstirile rom.), vorbește despre decăderea lor de azi și propune remediile de îndreptare prin înființarea în mănăstiri a unui seminar cu curs elementar pentru tinerii călugări, școli pentru formarea cântăreților bis., școli de iconografie, apicultură și pomologie, fabrici de lumânări de ceară, tipografii și alte lucruri folositoare, cari ar prefăce s. noastre mănăstiri în *forțe vii* ale înaintării noastre în viața rel.-morală, atât de trebuincioasă azi și mâne și totdeauna!

CONCURS.

Pe baza ordinațiunii Ven. Conzistoriu diecezan ddo 12 Februarie a. c. Nr. 315 Șc. ex 1921 se escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului de *invățător* la școala confesională gr. ort. română din comuna **Șipet** (protopresbiteratul Buziașului) cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele :

1. Salar în bani gata 500 Lei și întregirea salariului dela stat.
2. Locuință liberă cu 2 chilii, cuină, cămară, grajd și 400 st. □ grădină fructiferă pentru legumi.
3. Pentru conferință și adunarea generală dacă participă 15 Lei.
4. Pentru scripturistică 30 Lei pașal.
5. Dela înmormântări unde va fi poftit conform uzului 2 Lei.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua elevii și elevele de școală în toate cântările bisericești, a compune preliminarul bisericii și cultului, repartiția cultului, a compune socoțile bisericii și cultului pentru o sumă de 50 Lei pe fiecare an pe lângă emolumentele de mai sus.

Preferiți vor fi aceeia, cari afară de instruirea elevilor și elevelor de școală în toate cântările bisericești, sunt în stare să instrueze și conducă cor vocal și cu adulții.

Rugările de reflectare la acest post adresate comitetului parohial să se înainteze Prea On. Oficiu protopopesc gr. ort. român În Buziaș.

Recurenții sunt poștiți a se prezenta în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua alegerii.

Șipet din ședința extraordinară a comitetului parohial ținută în 28 Februarie st. v. 1921. 3—3

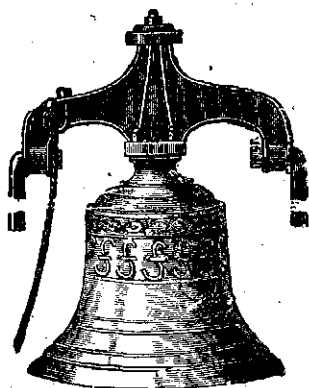
Petru Zimcea m. p.
vicepreședinte.

Simion Popoviciu m. p.
notariu ad. hoc.

În conțeleere cu minne: *Ioan Gheția* adm. protopresb.

La „Tipografia și Librăria Diecezană“
din Caransebeș
se primesc

4 elevi
cu pregătire de două clase liceale sau civile și anume: 1 elev la Librărie și 3 elevi la Tipografie.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,
turnătorie de clopote
și fabrică de scaune de fer pentru clopote
TIMIȘOARA-FABRIC.

5—52

Calculări de preț să trimit gratuit.